

דאטה ואנליטיקה, לא מה שחשבתם: מיתוסים מול מציאות

תחום הדאטה והאנליטיקה קיים כבר עשרות שנים, אולם בשנים האחרונות הוא תפס מקום משמעותי ומרכזי בסל הכלים הארגוניים - עד כדי מהפכת מידע של ממש. הוא מעורר עניין רב בקרב מגוון חברות בכל ענפי המשק, שכן הוא מחבר ומשלב בתוכו שני עולמות שונים: העולם הטכנולוגי והעולם העסקי.

ארגונים רבים בעולם זיהו את חשיבותו של התחום וכבר הטמיעו תפיסות, יכולות ותהליכי עבודה מבוססי דאטה ואנליטיקה. חלקם אף פיתחו מוצרי אנליטיקה, או שינו את התרבות הארגונית שלהם והפכו אותה למוכוונת אנליטיקה (Data Driven).

אך כמו בכל מהפכה, לצד ההצלחות יש גם ספקות וחששות. לעיתים הם נולדו כתוצאה מארגונים שלא הצליחו להפיק את המרב מיכולות אלו, לעיתים בשל חוסר היכרות עם התחום – כך או כך, גם סביב עולמות הדאטה והאנליטיקה נרקמו כמה וכמה מיתוסים, וזה הזמן לבחון את אמיתותם:

"דאטה? זה גדול עלינו!"

זהו אולי המיתוס הנפוץ ביותר לגבי דאטה ואנליטיקה. מלאכת איסוף הנתונים וניתוחם נתפסה (ועודנה נתפסת) כיכולת חדשנית ומורכבת - ובאופן טבעי היא מזוהה וממותגת כמתאימה לארגונים גדולים שברשותם כמות נתונים גדולה, ולא לארגונים קטנים יותר.

האמת: לא נכון. אמנם לארגונים גדולים יש (בדרך כלל) יותר משאבים להשקיע ביכולות שמציע עולם הדאטה והאנליטיקה ולהפיק מהן תועלת עסקית רבה, אך גם ארגונים בעלי כמות נתונים בינונית או קטנה יכולים לעשות שימוש ביכולות אלו ולייצר מהן אימפקט עסקי משמעותי.

"הפרויקטים האלו ידרשו מאיתנו המון משאבים"

אצל כולנו קיימת נטייה טבעית לדבוק במשוואה הבאה: חדשנות טכנולוגית = השקעה מרובה. ההנחה הראשונית של ארגונים רבים (לרבות כאלו בעלי אמצעים) היא שפרויקטי דאטה ואנליטיקה כרוכים בהשקעת משאבים רבים, הן כספיים והן שאינם כספיים.

האמת: היקף ההשקעה תלוי בסוג הארגון ובאופן ביצוע הפרויקט. חברה שמתמחה בפרויקטים כאלו תדע לנהל אותם בצורה אפקטיבית ו'רזה' – לדוגמה, על ידי שימוש במומחים בעלי ניסיון רב שהתלות שלהם במשאבי הארגון היא מינימלית. הדבר בא לידי ביטוי בעיקר בשלב הראשון של הפרויקט, שמטרתו בין השאר היא לשקף תמונה רחבה של צורכי הארגון, הן בצד העסקי והן בצד הטכנולוגי.

"גם אם יש תועלת, הפרויקטים ארוכים ויקרים"

בהמשך ישיר למיתוס הקודם, פרויקטי דאטה ואנליטיקה נתפסים כפרויקטים ארוכי טווח הדורשים השקעה כספית משמעותית. בעידן שבו יש מרוץ מתמשך ולחץ עצום להישאר תמיד צעד אחד לפני המתחרים, כולם רוצים הכול 'כאן

ועכשיו' – ופרויקטים ארוכי טווח, שבהם יש עלות אך קשה לראות כל כך רחוק ולזהות את התועלת, עשויים להתקבל בהסתייגות.

האמת: נכון, חלק מפרויקטי הדאטה והאנליטיקה הם מורכבים במיוחד, ועל כן גם ארוכים יותר – אך אין מדובר בגזירת גורל. לחברה שמתמחה בתחום יש לרוב יתרון חשוב: היא יודעת לקחת את הפרויקט, שאפני ככל שיהיה, 'לשבור' אותו ל'ביסים' קטנים (בעזרת גישת ה-Agile - אך על כך כבר בפעם אחרת) ולספק תוצרים בפרקי זמן קצרים ובעלויות שפויות. הערך שמביאה עמה חברה כזו הוא לא רק בהפחתת העלויות, אלא בעיקר במומנטום שנוצר: אנשי ה'ביזנס' בארגון רואים במו עיניהם את הערך העסקי שמתקבל, מצדיקים את הפרויקט – ואף מפתחים רעב ל'ביס' הבא ולערך שהוא יביא איתו.

"אבל אנחנו בכלל לא חברת היי-טק"

מכיוון שעולמות הדאטה והאנליטיקה מבוססים על טכנולוגיות מתקדמות ועל כלים חדשניים ו'חכמים', קיימת סברה שארגונים שאינם מתעשיית ההיי-טק לא יוכלו לעשות שימוש ביכולות אלו.

האמת: לא נכון. אמנם היכולות הן טכנולוגיות ו'חכמות', אך ניתן לעשות בהן שימוש כמעט בכל סוג ארגון - שכן מטרתן, בסופו של יום, היא לייצר ערך עסקי. גם כאן ניתן ומומלץ להיעזר במומחים – כדי שאלו 'יתפרו' את הפתרון הטכנולוגי אשר ישרת בצורה מיטבית את אנשי ה'ביזנס' בארגון. אגב, ניתן לראות כי תקופת הקורונה (שטרם הסתיימה) פקחה את עיניהן של יותר ויותר חברות לא-טכנולוגיות וגרמה להן להבין את חשיבותן של יכולות אלו ואת תפקידן בתחרות הקשה שנוצרה בעקבות המשבר הכלכלי המתהווה.

"It's too good to be true – זה נועד להיכשל"

זה חדשני, זה 'מגניב', זה נשמע עתידי ומבטיח, ובקיצור: It's too good to be true. אולי היכולות הללו יחוללו מתישהו פלאים במצבם העסקי של ארגונים, אבל בפועל רוב פרויקטי הדאטה והאנליטיקה נכשלים בסופו של יום.

האמת: עולמות הדאטה והאנליטיקה עלו לכותרות לאחרונה, אך היכולות הייחודיות הללו מתפתחות ומשתפרות כבר הרבה מאוד שנים. בעבר – כמו בכל תחום טכנולוגי פורץ דרך – נרשמו יותר כישלונות, אך עם הניסיון שנצבר לאורך השנים, הן במתודולוגיות ניהול הפרויקטים והן בכישורים המקצועיים של העוסקים בתחום, מרבית הפרויקטים עומדים ביעדים העסקיים ומביאים ערך אמיתי לארגונים שמטמיעים את היכולות האלו.